

1-23*

359 (32) Witchcraft: Boloi 18 SEP 1920 card
 pp. 1-23 s. 359 Cases described of witchcraft, seduction and adultery (Tswana)
 From J. Masiangoako 1/23
 Leghaal: 23
 P.O. Sautlerport
 K32/13 K32/13

Actual cases: Kantsobé e hile yane a tsoga a fitthela
 ngwana wa gagwe ntobé Ntobé a kgaotwe
 moriri. A sa itse gore o kgaotwe ke eng, a be a
 tsamaya a bitša ngaka ya gagwe. Ge e fittha
 e laola, ya bolela gore ngwana moriri wa
 gagwe o pomilwe ke mosadi wa morokologadi
 wa gile le ene. Kantsobé a be a itse mosadi yo
 wa muna noko. A be a kopra ngaka gore e mo
 lafelle ngwana yo o, ngaka ya molela gore
 ngwana yo, o tla swa ge a ka seke a lafiwa
 ka pele. Ngaka ya tšepiša Kantsobé gore yona
 ge e ka lafa e tša, dimisa gore mosadi yo a be
 a tše kwa go Kantsobé. Kantsobé a bolela
 ngaka gore o batla yator a utšha kgomo are,
 "Ge o le ngaka kgomo ke e" Ngaka yane flla.
 Ke batla nku e utšho gore ke tše ke beole
 mosimane ka mafura a yona. Kantsobé a
 utšha nku e utšho a naya ngaka. Ngaka ya
 tsaya nku ele, e tšhaba, ya tsaya mafura
 mo go yona, ya tšhanya le ditšhane, ya
 beola mosimane moriri o setšeng, a o tšhanya
 le ditšhane, a be a otšaya, a o o epela. Ngaka e
 be e tsaya nku ele eya kwa yona, e laela

Kantsobê gore a lebele gore go diragalang. Malatši
 a ma bedi ga a sena go feta mosadi yole a neng
 e bōātse morini wa mosimane a be a tšenwa
 ke bolwetše, Ge monna wa gagwe a batta
 ngaka gore e mo laole, ge ngaka e mo laola
 ya fitšhela a ne a lehile gore o lowa mosimane
 wa Kantsobê, yanong ngaka ya Kantsobê e
 huseditše bolwetše ko ene. Ngaka ya bollela
 monna wa gagwe gore mosadi yo wa gago, o
 wa loile mosimane wa Kantsobê, bolwetše bo
 ba gagwe bo bogolo, ga se bo bo ka
 kgonegang. Ge ese fela gore ngaka ya Kantsobê
 e dirolle, ke gona mosadi yo, a ka folang. Ke
 gona kampeo a yang kwa go Kantsobê go bua
 le ene kafa mosadi wa gagwe a lwalang
 kateng. Ge Kantsobê a utlwa kampeo a bollela
 gore mosadi wa gagwe ke ene a pomiteng
 morini wa ngwana wa gagwe, A be a nlo
 isa kwa kgosing go utlwa gore o ne a yo
 dirang ka ona. Ge a sena go tšena kwa
 kgosing, morena a itumela a a laela gore
 kampeo a tte kwa kgotteng gore ba tte
 ba nmatše gore a mosadi wa gagwe o wa
 lowa. Kampeo ge a tšena kwa kgotteng, go

sena batta ele morena le Kantsobê fela, a be a
 bollela gone ga a itse fo. Morena a ntsha banna
 ha bedi gone ba yo botša mosadi wa Kampeo
 gone a he ene a pomileng mosimane wa Kantsobê
 Lōlō le setwabe-ge ba tšua ko ene ba mmotša
 ka gone o ne a lwala thata, a dumela gone ke
 ene a o pomileng. Ge ba mmotša gone o na a
 o pomeleng, a bollela gone o na a batta go
 bolaya mosimane yo. Banna bale ba boella
 kwa kgosung, ba fete ba begela morena kafa
 mosadi a ba boleletseng kateng. Ge basena
 go bollela morena. Morena a be a bitša lekgotta
 la dingaka-ge di sena go phuthaga a be a
 di bollela gone di laole mosadi yo wa morokologadi
 gone o bolaywa he eng. Ge di laola tša bollela
 gone ke ene a mmōdauing, ngaka e alapileng
 mosimane e alapile mo eleng gone mosadi yo a
 swe. Morena ge a sena go uttwa kafa dingaka
 di buang kateng a laela gone mosadi yo a
 tšeiwe a yo bolawa he mophato wa monna
 wa gagwe, Banna ba tšaya mosadi wa gagwe
 baya go mmolaya kwa nageny. Monna wa
 gagwe le ene Kampeo a ho biwa mo motšeng
 melonane, le bana ba gagwe.
Kanawa.

Actual case: Bogologolo basadi ba bedi Makorang le moitshodi ba hile ba tswarwa kwa lapeng la Dibue ba ne ba ile go lwa. Monna o Dibue o na a tswengwa ke baloi bosigo, a satthe a itse gore a kaneng. Ka mosho o mongwe le omongwe ge a tšoga a fitthela madi a tšhetšwe molapeng. Me a sa itse gore a tšhetšwe ke mang. Ke gona ge a tšwa mo matseng wa bo wa Melorane a yo go batta ngaka kwa h^{ka}gala. Ge ngaka ya seku lesarwa, ge e fete e laola ya mmolela gore o tswengwa ke batho a gileng le bona, la bo bedi ba tta mmolaya. Ngaka e le ya lesarwa yabe e simola e alapa lapa monna Dibue o, kapa e itseng kateng e be e mmolela gore a lebele gore go tta diragalang. Bosigo ge ba robetse ba uttwa batho ba hua, me, ba seke ba ya kwa ntle. Ka mosho ge ba tšoga ba fitthela basadi ba bedi ba robetse fa khutlwaneng ya lapa, ba tšhotse madi ha le nyetana. Dibue a be aya kwa h^{ka}gosing go be ga basadi ba na, Ge a sena go h^{ka}lela morena a be a utsha banna ba bararo gore ba yo go tsaya basadi ba o. Ge b^{na}na o ba tsena kwa, ba fitthela basadi ba o ba sa apara

sepe. Ba be ba bua le ngaka e le ya lesarwa
ya Dibue gone e ba iné gone ba tsamae. Ngaka
ya ba tswara ka setthare ba sinola go
tsamaya, banna bale, ba ba isa kwa
kgosing ba sa apara sepe, le madi ale ba ntse.
Ba a tshotse ka lenyetana le le. Ge ba sena
go tsena kwa kgosing, Morena a utsha banna
ba bangwe gape, gone bona yanong ba
tsamaisa ba sadi ba le motse gone ba bouwe
ke Motso omongwe le omongwe gone basadi
ba ke bona baloi. Ge ba seno go une ba
tsamaisiwa le motse, morena a laela mophato
wa majanko gone o ba bolaya kwa kgakala
ba lathele mo bodibeng ba mabone. Ge
ba sena go bolawa morena a laela gone
banna ba basadi bas le bana ba bona,
ba fudugê mo matseng wa melonane. Banna
bas ba tswa mo matseng ka talle ya kgosi.
Morena a bolala batho gone ne ttle go bolaya
baloi ba bothe ba ba tšeng tšeng ba
tswarwa mo matseng mo. A ba bolala gone
ba boloi ga ne ho nate. Batho ke gone ba
ipabale mo bolwing, yo a tla tswarwang ke
ene ho a nosi.

Katsotse
(Melonane)

Actual case: Kamantši o hile a tšwara ke mosimane
 Katsēse Morwai, a kgaola mogatta wa poo ya
 Katsēse. Morwai ge a ntše a ditšše a be a bwa
 Kamantši a tša kwa dikgomong tša a bo. Ge a
 tšena mo tšona a be a tšwara poo ka mogatta a o
 kgaola boditše, a be a tšamaya, ntenka mosimane
 wa mmona. Mosimane Morwai ge a tšena kwa
 morakeng a be a fete a bolela utatagwe se
 Kamantši a se dirileng. Ge Katsēse a uttwa a be
 a kwata, ^{ka mantsi} ga kala tšata, a be aya kwa kgoseng go
 bega se se ^{ka mantsi} Katsēse a se dirileng. Ge morena a sena
 go uttwa se Katsēse a se buang a uttwa, aya
 Katsēse a ne, »A o itse se Kamantši a yo se dirang
 ka mogatta wa poo« Katsēse a bolela kgoši gore
 Kamantši o lawa dikgomo tša gagwe ka ona.

Morena a bitša Kamantši a mmotša gore a ke nete
 o kgaotše mogatta wa poo ya Katsēse. Kamantši a
 dumela gore ke nete, o kgaotše, Ge morena a mmotša
 gore o na a yo dirang ka ona, A bolela gore o na
 aya go alafa ka ona, Morena a mmotša gore o no
 o kopile mo mang, ge o ne o ba tša. Kamantši
 a pallwa ke go bwa. Kwa morago morena a
 bolela Kamantši gore ga se ka molao wa setho
 gore mouna omongwe le omongwe a tšene mo-

saheng la monna omongwe, hwanthe ga tuncelô ya gagwe, & se ge o batta sengwe, (kgomo) ele mosaheng la gagwe, o tswanetse gore o ye kwa go mongwa lesaha pele, o fete o umolele se o se batta. Ke ene a tta go attholelang gore o ka tsona mo lona, wa tsaya se o se battang, moteng.

Morena ke gona a batta ngaka gore e laole gore Ramantši o na a diyang ka mogatta wa poo. Se ngaka e latha tthabana ya kgomo ya bolela gore diwele thwagadima. Ramantši o na oya go bolaya dikgomo ga mogo le kotsese mongwa dikgomo. Ke ge morena a laela gore Ramantši a uthe ditthare tša gagwe tšo tšotte ka metsitana ya tsona. Ge a sena go di tthara fa kgotteng morena a laela gore banna ba di bafolle, ba di mokomise. Se di ngwe a di koma, tši di ngwe a re ga di jewe, morena a di mopateleleša, a di ja tšo tšotte, a koma se le se. Basi go monna Ramantši a swa, a bolawa ke di tthare tši a di jeng. Morena a bolela batho gore monna yo Ramantši o, o na a lowa, o bolaitwe ke di tthare tša gagwe, tše a neng a lowa ka tsona.

Lentwana. Khunou
meborane

Seduction

Actual case: Matthare o hile a senye mosetsana Mapula, ge matthare a budiva a dumela gone ke ene a mosetseng. Fela matthare a bolela gone o tta monyala. Baramosetsana ba kopana baramosimane di kgomo tse tharo, tsa ge Mosimane a sutthile lesaka la kamotsana. Ge matthare a uttwa jalo, are, »Ge dikgomo tse tharo tse e se bogadi, a ka seke a tthele a nyala mosetsana Mapula«. Baramosetsana ge ba uttwa le mosimane are ga a tthe a nyala mosetsana, ba isa kgetse kwa lekgoteng. Ge ba tsena kwa kgoteng la kgomo ya bona ba bolela gone bona, ba bona ngwana wa bona a sentwe ke mosimane Matthare. Ge ne botsoa matthare, Matthare a ne bolela gone ene o tta nyala mosetsana. Ge ne boutsha matthare gone le ge o ne o tta nyala mosetsana, ne batla dikgomo tsa ge o sutthile lesaka. Ke batla dikgomo tse tharo, e se gone ke tsa bogadi. Janong matthare are ge go utse jalo a ka seke a nyala mosetsana. Banna bare, »Di tthele pila ne tta kopana le le kamatthare«. Ka mosho kgetse ya tsena, banna ba botsoa Matthare gone a ke nete, o sentse mosetsana, a

P.T.O.

Dumela gore ke nete, o mo sentse. Banna ba fela ba
 sa utse ba mmotsa gore ene, areng yang.

Matlhane a bolela gore ona a dimetse gore o
 tta nyala mosetsana. Janong borragwe, ba batta
 dikgomo tse tharo, me ese bogadi. Ge ele jalo
 ga he ikutwe gore nka utsha dikgomo tse le toa
 bogadi. Ge matlhane a sena go bolela a be a
 fetsa, ba botsa kamosetsana gore a ne areng.

Ene, a bolela gore ene ge mosimane anyala
 mosetsana, he batta dikgomo tse tharo, ge a sa
 mo nyale he batta tse thano. Banna ba di
 begela kamosimane gore he tseo dikgang,
 kamosimane are »Ke ya utswa fela kamosetsana
 o ya godimo« Banna ge ba sena go utswa
 kafa kamosetsana a boelang hateng. Ba bolela
 kamosimane gore jaaka mosimane are ga
 anyale mosetsana, ne kopa mosimane kgomo
 tse mo thano, ya botlhano ke ya lekgotta.
 Kamosimane are keya rapela ga seke ga
 thusa sepe, kwa morago a be a ditsha
 engwe ya botlhano ya nna ya lekgotta.

Dikgomo tse une toa mo nwa kamosetsana
 kgelole ya fela. Kwa morago ge ngwana ole
~~Silase~~ wa mosetsana a sena

go gola e setse e le mosimane ya ka disang,
 baramosimane ba be bare baya go motsaya
 gone atlo ba disetsa. Ge ba bollela ba ~~ramosab~~
 baramosetšana, ba yana go utlwa baramosimane
 ba bolela yalo. Ba ba bolela gone le gane
 le nyala mmagwe, le ka rata ngwana mmagwe
 le sa morate jaang. Ge le tsaya ngwana le
 tsaya le mmagwe. Ge le sa tse mmagwe
 ngwana leka seke la mmona. Baramosimane
 ba tholwa ke go tsaya ngwana, kwa morago
 ba ihakanya gone ba ~~tsa~~ tswanebe gone ba
 tse mmagwe gone batle ba bone ngwana ole
 gone atle a tlo disa. Ba dumllana kwa gae gone
 ba tla nyala mosetšana. Ke ge go tswa hangwanago
 le nkohoago Matlhare gone a? batla mosadi. Pell
 go tsamaila hangwanago matlhare go bua le
 baramosetšana, ge ba sena go utlwa le banna
 ba bo mosetšana, -ga be go ya ~~th~~ Nkohoago
 Matlhare le kakgadiagwe go o fetsa kgang le
 basadi. Ge ba sena go kopanya ja juo.
 Ba be ba bolela dikgomo tsa bogadi le di le
 tharo. Baramosetšana ba di gana bare ba
 batla di le tharo. Ba bolela bollela ba ntsha
 le ngwe tsa una nuê, Ba bolela baya go di

bēga gore yanong di une. Kwa morago ba di
 dumella ba ntse ba ngōngōrēga - gore tse pedi di
 sa tse eng. Ge ba sena go dumella ditgomo, ke
 gona kwa morago ba ntse kangwanago le
 Mokoago Matlhare ba balle ba mosadi gore
 bayo go kopa mosadi. Ke gona ba nyala
 mosetsana, ba monyadisiwa ke go tthoha
 modisa, ge ene ese yalo ba ka be ba sa
 monyala ka gore mosimane one a sathe a
 mo rata. Le gona kamosebana o na a le bogale
 a sa rate sepe, a sa batle go utlwa sepe - ge
 ba ne ba ne bona ba ba tta ngwana jela
 Mmagwe ene, ba sa mo tse. Kamosebana
 a ne, »Mabu a mo fathile gore ba ka tsaya
 ngwana Mmagwe ene ba sa mo tse« Mosadi
 wa Matlhare o nyetowe ka mo huta o, ge
 e kabe kamosebana a sa gana, Matlhare a ka be
 a sanyala mosetsana o. Fela ge ba sena gonyala
 ga go aha ga una matswenyego apē kwa
 morago, ba ntse jela ka kagiso, fela mosadi
 ga a ka aphela sebaka se seletle, o ntse ngwaga
 tse tharo le Matlhare, a be a tthoko jala. Ge
 a sena go swa, ke ge ba baramosetana, ba
 ntsha mona mosadi wa Matlhare gore a go

tshola bana ba mogolwe, (a ya seantlu) Ke gore a be a nyalwa ke matlhare, a sa mo ntshetse bergadi; le go ~~ma~~ mmatta a sa mmatta a ntshetse ka lefoko la bo matsalagwe, -gore a tshokonele bana ba ga mogolwe. Mosadi wa matlhare ge a swa o na ana le bana ba bedi. Ke bona ba ba neng ba go tsholwa ke monawe.

Silase Seduction case

Actual case: Mosimane Ntswane o kile a senya mosetsana ge baramosetsana ba tlele go be ga gore Ntswane o ba senyeditse ngwana, ba hile ba bolela gore le ngwana o sebi a tshetse. Baramosimane ba gana, ba raya baramosetsana gore ke eng ge le ne le sa bolele ngwana a ise a tsholwe. Baramosimane ba bolela baramosetsana gore motho o Mosattosangwa le molato, ga go ho go letwa gore molato gole, motho a sa bolelwe. Ba gana, ba bolela gore ga se molato wa bona. Baramosetsana baya kwa kgorong ya bona, ba bolela hafa baramosimane ba ba bollelang kateng. Ka mosho ge kyang e ~~ta~~ tseba, baramosimane ba balla gore bona ba bona baramosetsana, ba ba ~~tegele~~

bēgēla ngwana. Ba tōwe ba sikile ba bēgēla^a
 molato kwa tshinologong, janong ba ikutlwa gore
 ba ka re bēgēla molato o re sa o iteng. Banna
 ba botša ramosetsana gore a gontse jaaka ba-
 ramosimane ba bolela. Ramosetsana a dumela
 gore gontse jalo ga aka a ba bēgēla molato o santse
 o simologa. Banna ba ditlogela fo, ba botša
 mosimane gore a he nete ke ene, a senteng mosetsana
 mosimane a seke a gantse, a bolela gore jaaka
 mosetsana a bolela go utše jalo. Banna ba
 levisa ramosimane di kgang kafa mosimane a
 ipolelang kateng. Ramosimane he are, »Keya
 utlwa kafa mosimane a ipolelang kateng. Kela
 kgang ya molato he gore motšo o tšo swatšwangwa
 tšoswatšwangwa le molato. Janong na ga ba
 mmpolela go supa gore molato, ga se wa me«
 Banna ba botša ramosimane gore a o ipone
 molato. Ramosimane a re, »Ga a ipone molato«
 Banna ba bolela ramosimane gore ba
 mmona molato, ka gore mosimane ga a kgantse
 ikgantse. Ba atšola ramosimane kgomo tše
 pedi, ka gore ramosetsana ga ka a mmpolela
 molato kwa tshinologong. Ramosetsana ene ba
 mo atšola kgomo le pedi, ge a sikile a bolela

ramosimane molato kwa tshimologong. Kgomo le
 podi ba di ja fa kgotleng. Kgomo tse pedi tse
 di ntshitsweng ke ramosimane tsa newa
 ramosetana, Ba mmolela gore a seke a
 tthole a dirisa jalo, a utla molato o gola kwa
 morago e be ele gona a o be golang. Ba mmolela
 gore ge a ka tthe a dirisa jalo, molato o tta wela
 ene, ke ene a tta duella.

Adultery

Actual case: Ramorwai o hile o na anyala mosadi
 a na le mosadi sebaka, ba be banyana le bana
 ba le bararo. Ge ngwana bararo a sena go
 tsholwa Ramorwai a be aya kwa morakeng. A
 nna sebaka kwa teng. Ge a tse a lekwa teng, ga
 be go tta monna o mongwe mo moteng mo, a be
 a natana le mosadi wa Ramorwai. Monna
 yole a be a senya mosadi, ge a sena go mosanya
 mosadi yole a be a bolela monna yo gore, ka
 na re dirile molato ka gore monna wa ka
 ga ayo, o kwa morakeng. Monna yole kanko
 a seke a sepe. Kwa morago Ramorwai wa
 tta kwa gae. Ge a tse, mosadi wa megela
 gore o dirile molato le kanko. Ramorwai a be
 lebelela gore a kanko o tta tta a mmegela kafa

a dirileng kateng, nyaya beche tse pedi di ya feta
 a sa bone sepe. Kwa morago Ramorwai o begela
 Ranko kaja mosadi wa gagwe a mmoleletseng
 kateng. Ranko-ge a utlwa a ganela gore ga se
 ene, a dirileng molato o. Ramorwai a boela kwa
 mosadi a mmolela gore Ranko o wa ganela gore
 ga se ene. Mosadi-ge a utlwela gore Ranko wa
 ganela a be a bollela monna gore eka kgona
 Ranko a tšaja pele ga me. Ramorwai o bitša
 Ranko gore a tle kwa go ene. Ge Ranko a tšena
 Ramorwai a mmolela kaja mosadi a mmoleletseng
 kateng, Ranko a ganela tšata, a ganele mosadi
 A bollela mosadi gore ke sautša a tšaja lapeng
 le la gagwe. Ke ge Ramorwai a isa kgetse kwa
 kgorong ya ho, le kwa teng Ranko a ganela tšata.
 Kwa morago ke ge bare ba tša nta ngwana
 a tšholwa pele ke gona kgetse e tša tšeng e
 tšena. Ngwana ge a sena go tšholwa ka tšatši
 le a tšatšeng ka lona Ramorwai aya go
 mmēga kwa kgorong. Banna bare, tšena ngwana
 a fetse malatši a hannang kana ka kgwedi.
 Ge kgwedi e sena go feta, Ramorwai a simola
 a tšosa kgetse. Ngwana a isiwa kwa kgorong,
 ge a tšena kwateng, a fete a begwa, banna

ba motsaya mo go nnaqwe, ba mmolebela, ba
 fitthela a tswana le ranko pila a sa mofose gope.
 Ge ba sena go mmolebela, ba botsa mosadi
 gore o kopane le ranko leng. Mosadi a bolela
 sebaka se a kopaneng le ranko ka sona. Ge
 ba sebelela ba fitthela tota ele sebaka se eleng
 sa ngwana yo. Banna ke gona ba simola ba
 bolela ranko gore ga ba he ba tsaya fela mo
 ene, bona ba tsaya fela mo setswanong sa
 ngwana yo. Ba a thola ranko kgomo tse
 thano, tse pedi ele tsa ge a itatotse thata,
 le gore ba bile ba emela gore ngwana tsalwe
 pele, kgomo tse ge a sena go di ntsha ba
 ntsha tse nne, ba di naya kamorwai, ya
 bo thano, ba e, e ja mogyorong ya bona.
 Ba bolela ranko gore ge a ha the atisiwa
 ka molato fa kgorong e, a ntse a itatola, ba tta
 mo a thola, a kgomo a be a hgwatha. Gore
 a seke a nuta batho ba ba ntsi gore go
 a tte go ga nelwe. Banna gape ba bolela
 kamorwai gore a lae mosadi wa gagwe
 gore a seke athele a dumela banna kwa
 thung ya gagwe. Ge monna wa gagwe
 a seyo. fela ba seke ba monna molato.

359

17

K32/13

17.

Adultery case

Actual Case: Kantsowa o hile a nyala mosadi; fela mosadi yo, erile a ise anyalwe ke Kantsowa a be a ne a ratana le monna yomongwe. Ge Kantsowa a utse a na le ene, Kantsowa ge aya le motse mo moshong, monna yole a be utla kwa lapeng la Kantsowa. Ge a tsena mosadi wa Kantsowa a be a motthabela kgogo. Kantsowa matshegane ge a boella kwa gae, o fithila monna yo mosadi wa gagwe a mo apetse kgogo. Kantsowa a leba fela a seke a bua sepe. Kantsowa le monna yole ba ja kgogo mogo. Tsatsi le lengwe gape ge a tswa kwa le motse o fithela monna Nkhwane gape ja ttung ya gagwe. Kantsowa ga a bua sepe, fela a simola go lepa mosadi wa gagwe. Kantsowa a be a lalla mosadi gone etane ka malutsi a moraro a sena go feta o taya kwa morakeng sebaka sa hgwedi. Mosadi ole wa gagwe a be a boella monna ole Nkhwane gone Kantsowa taya kwa morakeng ka letatsi la bonaro. Ka letatsi le o, Kantsowa a be aya kwa morakeng, fela ese gone o rata go ya kwateng, a etsa leano la gone a bone motgwana wa mosadi wa gagwe. Metseleng Kantsowa a be a boya, fela a dirwa gone tle go itisitwe a

tle a bone ge a ha sehe a fithela monna ole gape
 fateg. Ge a tsena a sehe a fithela Nokwane,
 a be a fete a bolela mosadi gore wa lwala o ~~tsena~~
 busitwe he bolwetse monageng. Ba be ba itisitisa
 go se go tona ba be ba robala. Ka mosho ge
 kantowa a tloga a bela are o ikutwa ka
 one, o tta tsamaya o ikutwa gore o tta afittha.
 A be a laela mosadi a be a tsena tseleng, aya
 go na sephaka sa malatsi a neng a sa bolela.
 A boa ka pele, a tta ele bosigo. Ge a tsena kwa
 gae, a fithela batho mo gongwe batho ba sautsi
 ba itisitse. Ge a tsena a fithela monna yo Nokwane
 a o itisitse le mosadi o. Ge a tsena a fete a
 dumedisa, mosadi a mofa dijo a ja. Ge a sena
 go ja a be are ene, o lapile, o wa robala. Ke
 ge Nokwane a tsamaya, ge Nokwane a sena go
 tsamaya, kantowa a be a bota mosadi gore
 nane monna yo ke agang he mo fithela fa, o
 battang. Mosadi a bolela gore wabe a tle
 go itisa fela, kantowa a bota mosadi thata
 gore he eng ge monna o, ene, he aga he monna
 fa, me banna ba bangwe ga he he, ke ba
 bona. Ene he eng, o batta, mosadi fela a bolela
 gore o wabe a tle go ~~o~~ itisa fela, ga gona se

a se batta. kantsowa a be a kwata a be a
 betsa mosadi gore a bolele nete. Mosadi a na a
 pala go bollela nete. kantsowa ka mosho a be
 aya kwa morakeng, aya sebaka se se tona, a
 ise atte mo gae. Mosadi wa gagwe a be a
 tshola ngwana le Nokwane. Ge kantsowa a
 bowa kwa morakeng a fitthela ngwana a
 tshotse. Ge a batsa mosadi gore o tsene kae
 ngwana yo, a bolela gore o mo tshotse le
 Nokwane. Ge monna a batsa mosadi gore
 uttha enile ke go batsa ke ne monna yo o battang
 fa wane ga a batle sepe. kantsowa a be a
 begela ba abo hgetse e, ge ba uttwa kafa
 a bollelang kateng, ba tisa Nokwane mo
 kgotteng. Nokwane ge a tsena mo kgotteng a
 bolela gore ene, o ipona molato, fella mosadi
 ke ene a dirileng gore a be atte a dire molato.
 Ge mosadi a bodiwa fo a bolela gore e, ke
 nete. Lehgotta la atthola Nokwane kgomo tse tharo.
 mosadi a ene a tholelwa mpa tse thano. Mosadi
 a ottiwa mpa tse thano, Nokwane ene a uttha di
 kgomo tse tharo. Ba mmolela gore a tshabe
 a baka a seke a thole a tsena motung ya
 monna o mongwe.

Abduction

Actual Case. Mouna yole kantsowa ge lekgotta le sena go monaya di kgomo. A be a di isa kwa morakeng, le gona a fete a na sebaka kwateng ane wa di tswaetsa. Ge a ntse a le kwateng, Nokwane a be aya ka mosadi wa kantsowa aya mohwena ka ene, a tlogela ngwana yo a mo tshotseng le kantsowa le mmago kantsowa. Ge a lala matswala gwe, ane o ya kwa morakeng o tla boya wa. Kwa morago matswala gwe ke ge a utswela gore mosadi ole o ile mohwena le Nokwane. Ge kantsowa a tswa kwa morakeng a jithela mosadi a ile. Monagwe a fete a mo nyatsa gore o sale a na kwa morakeng sebaka. Kantsowa a tthama fela, a seke a itse gore a haneng, mosadi yo jaaka a sale a tsamaya ga a ise utle, o ntse fela hoo, le Nokwane. Kwa morago kantsowa a be a batta mosadi o mongwe a nyala, ha gore ga aha a ikutlwa go latela mosadi wa ga gwe kwa iteng teng. fela mosadi yo kantsowa a monyetseeng ga aha a tshola bana, e sale baya ngwana yo a tlogetsweng ke mosadi ole, wa pele. fela kantsowa ga aha a molattha, o ntse le ene fela.

Actual case. Rangwedi o hile anyala mosadi a nna le ene sebaka sa ngwaga, a be a tshola ngwana wa mosimane Rangwedi a be aya kwa gauteng go batla tiro. A fete a tsaya sebaka se se tona a nthe a nna kwateng. Mosadi wa gagwe a mo letela, fela Rangwedi a tsaya sebaka. Kwa morago mosadi wa gagwe a be a tshola ngwana le monna o mongwe. Ngwana yo a be a gola, Ge go nthe go lebetsewe Rangwedi, mosadi wa gagwe a be a tsewa ke monna yole a mo tshodibiteng ngwana, a be aya le ene kwa Kgalagadi. Ge ba sena go tsamaya ba setse ba feditse ngwaga kwateng. Rangwedi a be a tla gae. Ge a bona a fithela mosadi wa gagwe a ile kwa Kgalagadi le katsetse. Ge ane o batla borragwe ba mmelela gone ke molato wa gagwe, ke wena o tseneng sebaka kwa makgoeng. Kwa morago ge Rangwedi a nthe a le mogae, a bile a setse a rata go batla mosadi o mongwe, Ke ge katsetse a tla mogae a tsewa Kgalagadi; Ge Rangwedi a mmona, a be a mo isa kgolla ka e o nako, fela katsetse a tlogetse mosadi kwa Kgalagadi le bana. Ge kgotse e tse mokgoteng, Banna ba batla Rangwedi gone ke sebaka

se, se ka unankang ge a ntse a le kwa mahgoeng.
 Kangwedi a bolela gore o na le sebaka sa ngwaga
 tse thataro. Ba mmotša gore a sebaka so Sottšese
 a o ne o sa gopole gore mosadi o tta go tthoboga.
 Kangwedi a re, "Ga go kgathatshege mosadi he
 waka ga heya motthakana le opele banna ba
 botša Katsese gore o diretseeng-gone a tshabe
 ka mosadi wa Kangwedi, Katsese a tthoka
 mabaka, a bolela fela gore ene o fitthetse mosadi
 yo a sena, monna. Ba mmotša gore o mo fitthetse
 kwa utlung ya mang. Katsese a tthoka molomo.
 Banna ba mmotša gore yanong mosadi yo o kae.
 A bolela gore o mo ttogetse kwa moko kgalagadi,
 o tta tta kwano, morago ga mariga. Banna ba
 mmolela gore, ne go o tta kgomo tse thataro, le
 mosadi yo ne mmatta fa. Mosadi Kangwedi a
 bolela gore ge, le mosadi ene, ga atthe a
 mmatta, Katsese a kantsha dikgomo tse o fela.
 Fela o batla ngwana yo a ttogetseeng mosadi a
 mo tshotse. Banna kwa morago ba utthola
 kangwedi dipodi tse tharo, bo emong ba
 sebaka se a sentseeng kwa mahgoeng. Ba bolela
 gore kangwedi o na a leka mosadi wa gagwe
 ga gona mosadi yo a ka ttogetwang uako e kalo.

me a seke a dina molato le banna, ba bangwe.
 Katoetse a utsha dikgomo tse, a boelwa ke mosadi yole.
 Kangwedi ene a utsha di podi tse banna ba dija
 .Kwa morago kangwedi a batla mosadi omongwe
 a nyala, le ngwana yole a rileng wa mmatta katoetse
 aya go motšaya & kwa kgalagadi, a mo monaya.

Youth Katswene
Education

N.B. Dear Sir

I will send some of the examples
 on actual cases later on.

yours faithfully

J. M. Masunguho

end s 359